

Людмила АНДРІЄВСЬКА

E-mail: l.andrievska@knute.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-6167-1105

к. т. н., доцент, доцент кафедри
товарознавства та митної справи
Київського національного
торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

Тетяна ГЛУШКОВА

E-mail: t.glushkova@knute.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-6248-945X

к. т. н., доцент, доцент кафедри
товарознавства та митної справи
Київського національного
торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

Тетяна КОЛОМІЄЦЬ

E-mail: t.kolomiets@knute.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-7591-7866

к. т. н., доцент, доцент кафедри
товарознавства та митної справи
Київського національного
торговельно-економічного університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

СВІТОВИЙ РИНОК СМАРТФОНІВ

Проаналізовано обсяги виробництва, експорту й імпорту смартфонів на світовому, і зокрема українському, ринку в 2018–2020 рр. Установлено рейтинг найбільших країн-виробників та торговельних марок цієї продукції. Розглянуто структуру ринку смартфонів за виробниками та технічними характеристиками. Визначено основні проблеми та наведено прогноз тенденцій розвитку світового і вітчизняного ринку смартфонів в умовах пандемії COVID-19.

Ключові слова: смартфон, обсяг ринку, виробництво, експорт, імпорт.

Постановка проблеми. Ще два десятиліття тому мобільний телефон вважався предметом розкоші. Розширення сфери його застосування в житті людини стало передумовою для створення найбільшими виробниками галузі так званих розумних телефонів, або смартфонів. Наразі вони є одними з найпопулярніших гаджетів, які використовують споживачі.

Смартфон – це телефон із повноцінною операційною системою (*Windows Mobile, Android, Apple iOS* та ін.) [1], в якому, як правило, представлено велику кількість функцій, він відрізняється зручною та швидкою роботою з мобільним Інтернетом у форматі мереж 3G, 4G і згодом – 5G. Наразі доцільним є аналіз стану ринку смартфонів в Україні та світі, що зумовлено високим попитом на ці товари і тим, що цей ринок є надзвичайно динамічним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Світовий ринок смартфонів динамічно розвивається, змінюється кожного року, що потребує його постійного аналізу. Що стосується України, то її ринок майже повністю залежить від імпортової продукції.

Важливим аспектом цієї роботи є те, що в Україні фактично відсутні наукові праці, присвячені аналізу стану ринку смартфонів. О. Ярим-Агаєв та В. Черній у своїй статті проаналізували світовий ринок смартфонів та розглянули становище України на ньому до 2017 р. [2].

Мета статті – аналіз стану світового, і зокрема вітчизняного, ринку смартфонів за останні три роки та виявлення тенденцій його розвитку.

Матеріали та методи. Під час дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу й синтезу, системного підходу, порівняння й узагальнення офіційних даних закордонних маркетингових агенцій, Державної служби статистики України; використано методи логічного аналізу та узагальнення наукової літератури, статистичних даних щодо експорту й імпорту товарів.

Результати дослідження. Ринок мобільних телефонів є досить насиченим та стрімко розвивається. Починаючи з 2008 р., коли вийшов перший смартфон на операційній системі *Android*, ринок мобільної техніки почав швидко зростати. За три роки було активовано більше ніж 500 мільйонів смартфонів на базі *Android*. Сучасні споживачі, які пильно стежать за інноваціями, купують мобільні телефони приблизно раз на 2 роки, оскільки технології сучасних виробників-конкурентів постійно удосконалюються [3].

У 2018 р. лідером світового ринку виробників смартфонів була компанія *Samsung* (Південна Корея), але експерти зазначають, що нарощування або хоча б збереження стабільного рівня продажів продукції для неї було дедалі складнішим. Рівень поставок її мобільних телефонів знизився на 13 % проти аналогічного періоду 2017 р. Ще серед п'ятірки лідерів ринку падіння продажів зафіксовано у компанії *OPPO* (Китай). Що стосується компанії *Apple* (США), то вона ледь зафіксувала позитивну динаміку продажів, зменшивши свою частку на ринку [4].

У китайських компаній *Huawei* та *Xiaomi*, навпаки, зафіксовано значне зростання обсягів виробництва та продажів. Компанія *Huawei* змогла збільшити рівень поставок більш ніж на 30 %, а *Xiaomi* – на понад 20 %. За постачанням смартфонів компанія *Huawei* перевершила *Apple*, посунувши його на третю сходинку рейтингу щодо обсягів продажів.

Що стосується частки на ринку, то першість належала компанії *Samsung* – 83.3 млн дол. США, друге місце посіла компанія *Huawei* – 39.1, далі *Apple* – 46.7, *OPPO* – 30.7, *Xiaomi* – 27.6 млн дол. США (рис. 1) [4].

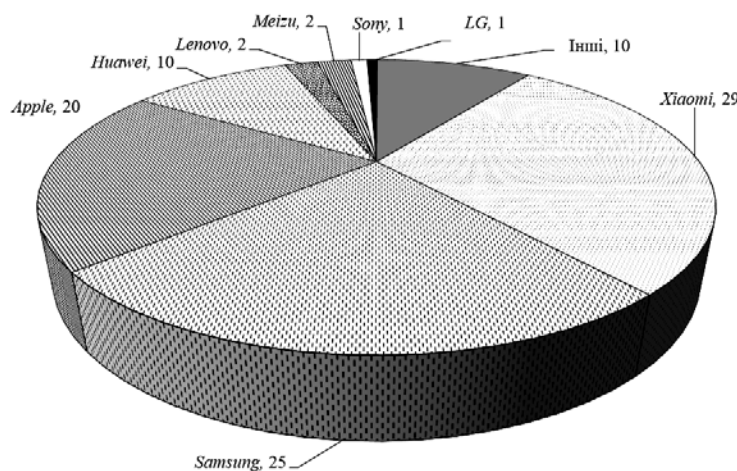

Рис. 1. Структура світового ринку смартфонів за провідними компаніями-виробниками у 2018 р., % [4]

Ринок смартфонів є досить динамічним, на що вказує швидка зміна лідерських позицій деяких брендів. Розглянемо зміну частки ринку виробників цієї продукції у 2018–2019 рр. і перших двох кварталах 2020 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка частки світового ринку смартфонів у 2018–2020 рр., % [5]

Бренд	2018				2019				2020	
	Квартал								I	II
	I	II	III	IV	I	II	III	IV		
<i>Huawei</i>	11	15	14	15	17	16	18	14	17	20
<i>Samsung</i>	22	19	19	18	21	21	21	18	20	20
<i>Apple</i>	14	11	12	17	12	10	12	18	14	14
<i>Xiaomi</i>	8	9	9	6	8	9	8	8	10	10
<i>Oppo</i>	7	8	9	8	8	9	9	8	8	9
<i>Vivo</i>	5	7	8	7	7	8	8	8	7	8
<i>Lenovo</i>	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3
Інші	31	29	26	26	24	24	21	23	22	16

Можна стверджувати, що в період 2018–2019 рр. та перші два квартали 2020 р. лідерські позиції утримували *Samsung*, *Huawei* та *Apple*.

У табл. 2 наведено дані продажів смартфонів найбільш популярних брендів за кварталами у 2018–2020 рр.

Таблиця 2

Обсяги продажів смартфонів у світі в 2018–2020 рр., млн дол. США [5]

Бренд	2018				2019				2020	
	Квартал								I	II
	I	II	III	IV	I	II	III	IV		
<i>Huawei</i>	39.3 (II)	54.2	52.0	59.7	59.1	56.6	66.8	56.2	49.0	54.8
<i>Samsung</i>	78.2	71.5	72.3	69.8	72.0	76.3	78.2	70.4	58.6	54.2
<i>Apple</i>	52.2	41.3	46.9	65.9	42.0	36.5	44.8	72.3	40.0	37.5
<i>Xiaomi</i>	28.1	32.0	33.3	25.6	27.8	32.3	31.7	32.9	29.7	26.5
<i>Oppo</i>	24.2	29.6	33.9	31.3	25.7	30.6	32.3	31.4	22.3	24.5
<i>Vivo</i>	18.9	26.5	30.5	26.5	23.9	27.0	31.3	31.5	21.6	22.5
<i>Lenovo</i>	8.6	9.0	11.0	10.1	9.5	9.5	10.0	11.7	5.9	7.5
Інші	113.1	104.3	99.9	105.7	81.0	88.2	84.9	94.7	67.9	48.6

Згідно з представленими даними у 2018 р. за обсягами продажу лідером є компанія *Samsung*, на другому місці – *Apple*, на третьому – *Huawei*, потім компанії *Xiaomi* та *Oppo*, які поступалися одна одній позиціями залежно від кварталу. У 2019 р. активізувалася конкуренція між компаніями *Samsung* та *Apple*, які у четвертому кварталі очолили трійку лідерів. Компанія *Samsung* посіла друге місце, а третє – традиційно зайняла компанія *Huawei*. За результатами другого кварталу 2020 р. лідирує компанія *Huawei*, яка "обійшла" компанії *Samsung* та *Apple*, очоливши трійку лідерів. Наступними у рейтингу є компанії *Xiaomi*, *Oppo*, *Vivo* та *Lenovo* [5].

Компанія *Huawei* мала активні продажі, зокрема в Китаї, що і допомогло їй очолити світовий ринок смартфонів. Поставки цієї компанії у світовому масштабі, як порівняти з аналогічним періодом 2019 р., скоротилися лише на 3 %, а в Китаї вони зросли на 11 %.

Пандемія *COVID-19* суттєво вплинула на європейський ринок смартфонів: обсяги продажів знизилися на 24 % у річному обчисленні та на 22 % у перших кварталах 2020 р.

У першому кварталі 2020 р. у світі продано 299.1 млн смартфонів, що відповідає рекордному падінню на 20.2 % у річному вираженні.

Китайські виробники захопили 35 % європейського ринку смартфонів. Компанія *Samsung* скоротила свої продажі на 29 % у річному вираженні, оскільки основні ринки, включно з Латинською Америкою, Індією, США та Європою, боролися з наслідками пандемії *COVID-19* та були фактично заблоковані для активних продажів.

Проте, за прогнозами аналітиків, продажі мобільних телефонів компанії *Samsung* відновляться найближчим часом. З покращенням економічної ситуації вона зможе активно задовольняти відкладений попит споживачів. Для розвинутих ринків продуктивність її флагманів *Galaxy Note* та серії *S* буде ключовим чинником зростання компанії *Samsung* разом із асортиментом продуктів 5G середнього рівня. Особливо це стосується європейських ринків, куди виходять китайські бренди зі своєю продукцією середнього рівня [5].

У 2020 р. структура ринку смартфонів у світі зазнала деяких змін. За останніми даними (рис. 2), найбільша частка продажів належить південнокорейській компанії *Samsung*, друге місце посіла американська компанія *Apple*, далі йдуть китайські *Huawei*, *Xiaomi*, *OPPO* і *Mobitel*, *Motorola* (США) та інші [6].

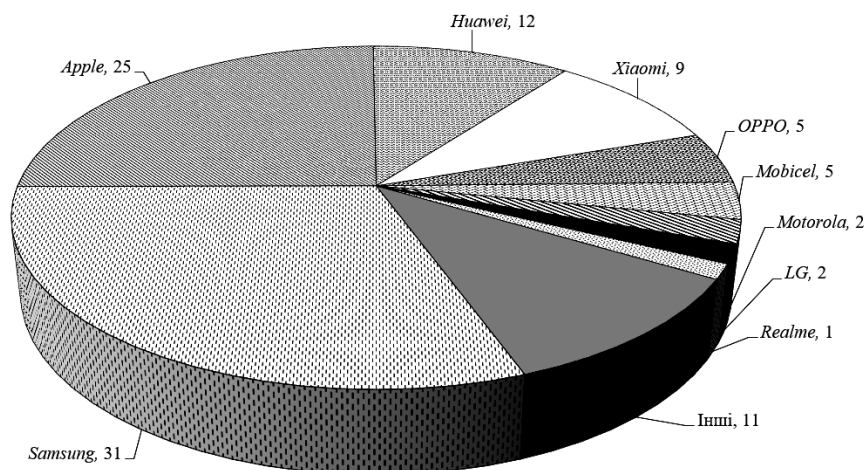

Рис. 2. Структура світового ринку смартфонів за провідними компаніями-виробниками у вересні 2020 р., % [6]

Для порівняння зобразимо структуру європейського ринку смартфонів за провідними компаніями-виробниками у вересні 2020 р. (рис. 3).

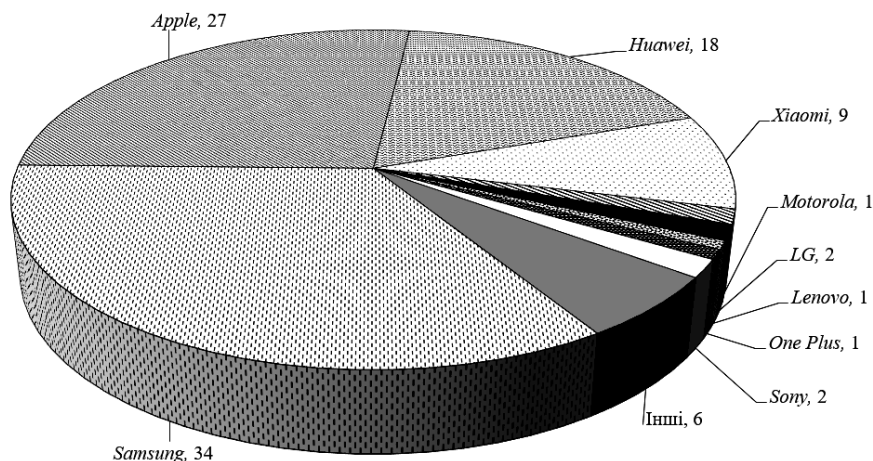

Рис. 3. Структура ринку смартфонів за провідними компаніями-виробниками в Європі у вересні 2020 р., % [7]

Структура європейського ринку має майже такий самий вигляд, як і світового. Водночас, крім зазначених, наявні бренди мобільних телефонів, як-от *Lenovo* та *OnePlus* (обидві Китай) і японський бренд *Sony* [7].

Американська компанія *Apple*, що посідає друге місце за обсягами продажів у світі та в європейських країнах, очолює рейтинг виробників у США (рис. 4).

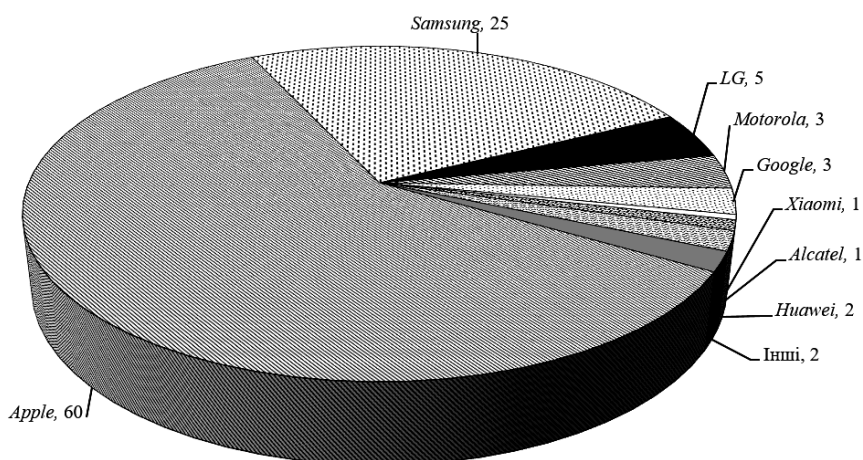

Рис.4. Структура ринку смартфонів за провідними компаніями-виробниками у США у вересні 2020 р., % [8]

На початку 2020 р. поставки *Apple iPhone* на світовому ринку зросли на 3 %, збільшивши доходи від продажу на 2 %. Імпульсом до зростання став випуск моделей, як-от *iPhone 11* та *iPhone SE*, які мали високий попит у всіх країнах світу.

Китайський бренд *Realme* став єдиним виробником, який досяг значного річного зростання. Приріст продажів його продукції становив 11 % [9].

Компанія-виробник *Xiaomi* (Китай) у перших двох кварталах 2020 р. зазнала скорочення продажів на 18 %. Водночас продукція цього бренду очолювала індійський ринок смартфонів у другому кварталі того ж року. Компанія *Xiaomi* також змогла утримати свою частку на ринку в Китаї, що зумовлено запровадженням різноманітних акцій для підвищення попиту покупців.

Ще одна китайська компанія з виробництва смартфонів, *Vivo*, у перших двох кварталах 2020 р. зазнала скорочення продажів на світовому ринку на 18 % у річному вираженні. Однак бренд *Vivo* виборів першість на ринках, що розвиваються, зокрема в Південно-Східній Азії. Смартфони серії *V* завдяки своєму унікальному позиціонуванню та цінній політиці допомогли бренду утримати значну частку на ринках Індонезії, В'єтнаму та Індії.

Китайський виробник смартфонів *OPPO* на початку 2020 р. також зменшив обсяги продажів на 20 %, проте він добре зарекомендував себе на європейському ринку внаслідок оновлення набору функцій та інтерфейсу серій *A*, *Reno* та *Find*, а також розширення каналів операторів-постачальників.

Обсяги продажу бренду *OnePlus* (Китай) зросли на 128 % у річному обчисленні у Східній Європі завдяки добрій продуктивності *OnePlus 7t* та 8 [9].

Найбільш популярні моделі смартфонів у світі у першому півріччі 2020 р. представлено в табл. 3.

Таблиця 3

Рейтинг найпопулярніших смартфонів у світі у першому півріччі 2020 р. [10]

Позиція	Модель смартфона	Обсяги продажів, млн дол. США
1	<i>iPhone 11</i>	37.7
2	<i>Samsung Galaxy A51</i>	11.4
3	<i>Redmi Note 8</i>	11.0
4	<i>Redmi Note 8 Pro</i>	10.2
5	<i>iPhone SE</i>	8.7
6	<i>iPhone XR</i>	8.0
7	<i>iPhone 11 Pro Max</i>	7.7
8	<i>Redmi 8 A</i>	7.3
9	<i>Redmi 8</i>	6.8
10	<i>iPhone 11 Pro</i>	6.7

Наведений рейтинг демонструє, що бренд *iPhone* представлений у ньому п'ятьма моделями, *Xiaomi* – чотирма, а поміж ними розмістився середньобюджетний *Samsung Galaxy A51* [10].

Проаналізуємо структуру вітчизняного ринку смартфонів за останні три роки та визначимо тенденції його розвитку, порівнюючи зі світовим.

Ринок мобільного зв'язку в Україні починався з величезних терміналів, щомісячних рахунків у кілька тисяч доларів за розмови (хвилина коштувала 1–1.5 дол. США) і мізерного охоплення стільниковими послугами населення країни: на кінець 1993 р. налічувалося всього 2800 абонентів, або 0.01 % кількості населення України [11].

Три роки в компанії мобільного зв'язку *UMC* не було конкурентів, лише в 1996 р. на ринок вийшов оператор *DCC*, у Києві з'явилися "Київстар", *WellCOM* і "Голден Телеком". Кількість абонентів почала зростати, а вартість послуг – зменшуватися [12].

У 2018 р. в Україні придбали 5.4 млн смартфонів і 1.5 млн кнопочкових мобільних телефонів, витративши на них понад 30 млрд грн, що свідчить про щорічне зростання попиту на рівні 15 % (рис.5).

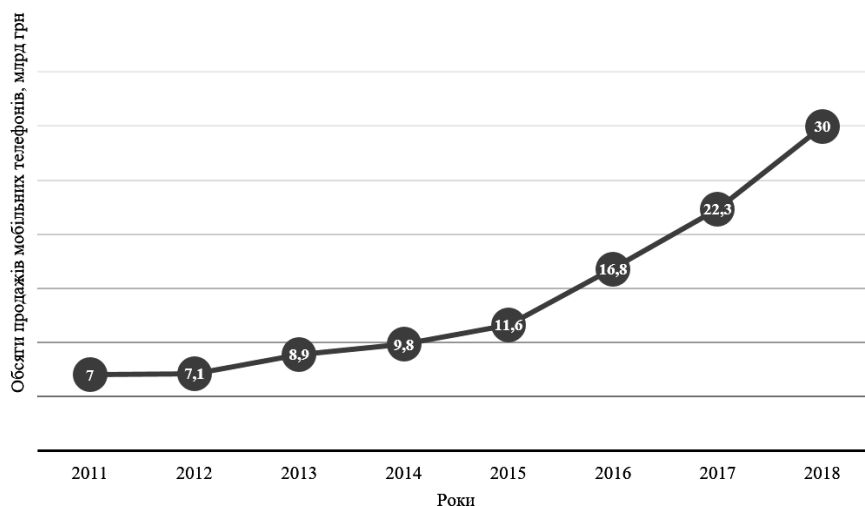

Рис. 5. Динаміка обсягів продажу мобільних телефонів в Україні за 2011–2018 рр. [13]

Як порівняти з 2017 р., у 2018 р. попит на мобільні телефони зріс на 15 %, а витрати на них – на 34 %. Українці щодня купували майже 19 000 мобільних телефонів, причому 14 800 з них були смартфонами [13].

Що стосується обсягів покупок мобільних телефонів, зокрема й смартфонів, то з даних рис. 6 випливає, що з 2014 р. зафіксовано падіння попиту на цей товар, пов'язане з економічною ситуацією, що склалася в Україні. Лише у 2018 р. показники купівлі наблизилися до рівня 2011 р.

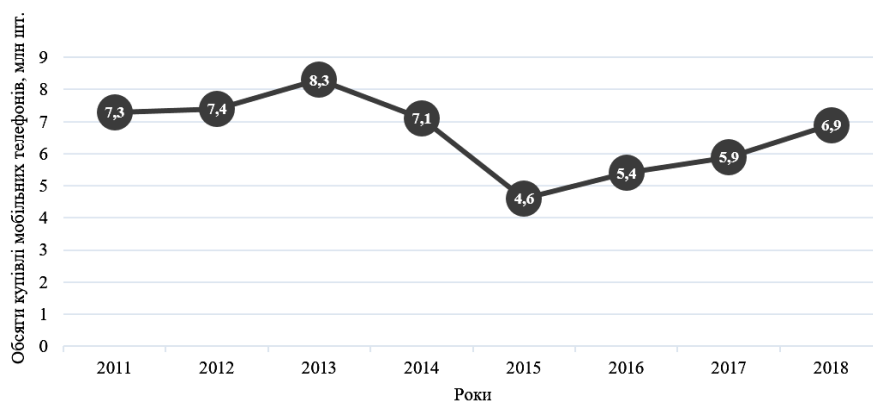

Рис. 6. Динаміка обсягів купівлі мобільних телефонів в Україні, зокрема й смартфонів, у 2011–2018 рр. [13]

Середня ціна смартфонів, що купували в Україні у 2018 р., становила 5400 грн. Кнопкові телефони коштували в середньому 620 грн. Отже, українці щодня витрачали на мобільні телефони 82.4 млн грн [14].

Мобільні телефони (смартфони) за УКТЗЕД класифікують за групою 8517120000 "Телефонні апарати для сотових мереж зв'язку та інших бездротових мереж зв'язку". Наведемо дані Держстату щодо експортно-імпортних операцій за цією групою товарів (табл. 4).

Таблиця 4

**Експортно-імпортні операції з мобільними телефонами
в Україні за 2017–2019 рр. [15–17]**

Рік	Експорт		Імпорт	
	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США
2017	240.5	236.0	728.6	962.3
2018	232.1	306.0	799.5	986.7
2019	257.0	246.7	686.9	970.4

Найвищий обсяг імпорту мобільних телефонів зафіксовано у 2018 р., що пов'язано із задоволенням відкладеного попиту споживачів, зумовленого затяжною економічною кризою в країні, але у 2019 р. обсяг імпорту зменшився.

Структуру експортно-імпортних операцій за товарною позицією 8517120000 "Телефонні апарати для сотових мереж зв'язку та інших бездротових мереж зв'язку" із зазначенням країн-контрагентів, за даними Держстату за 2017–2019 рр., представлено в табл. 5.

Таблиця 5

**Структура експорту й імпорту за товарними позиціями за кодом
УКТЗЕД 8517120000 у 2017–2019 рр. за країнами-контрагентами [15–17]**

Рік	Експорт				Імпорт			
	країна	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США	частка, %	країна	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США	частка, %
2017	Республіка Молдова	194.5	29.4	80.9	Китай	5 196.2	617.1	71.3
	Російська Федерація	24.8	2.2	10.3	В'єтнам	1 898.9	210.9	26.1
	Угорщина	3.2	183.4	1.3	Малайзія	8.1	15.7	0.1
	Інші	18.0	21.1	7.5	Інші	182.6	118.7	2.5
2018	Республіка Молдова	175.7	32.8	75.7	Китай	5 433.2	586.1	68.0
	ОАЕ	30.8	2.6	13.3	В'єтнам	1 757.5	214.1	22.0
	Угорщина	2.5	251.5	1.5	Індія	116.9	19.6	1.5
	Інші	22.0	19.1	9.5	Інші	687.4	166.8	8.5
2019	Республіка Молдова	229.2	39.4	89.2	Китай	4 477.8	553.1	65.2
	Литва	3.5	2.9	1.4	В'єтнам	1 480.9	198.3	21.6
	Угорщина	2.7	189.8	1.0	Індія	475.6	54.0	6.9
	Інші	21.6	14.7	8.4	Інші	435.0	165.1	6.3

Отже, у 2017 р. основними країнами, куди спрямовувався експорт мобільних телефонів, були Республіка Молдова і Російська Федерація. Загалом виробництво мобільних телефонів в Україні доволі слабо розвинене: здійснюється лише комплектація апаратів із запчастин, що надходять з-за кордону. Тому дані щодо постачання мобільних телефонів за межі країни відбивають ситуацію з давальницькими схемами виробництва. Також варто зазначити, що в Україні є власне виробництво смартфонів. Компанія *Sigma* спеціалізується на випуску спеціальних "захищених" смартфонів, які мають міцний, протиударний, пило- та вологозахищений корпус. Такі пристрої мають популярність у людей, що займаються екстремальними видами спорту, мандрівників [14]. Імпорт у 2017 р. здійснювався головню з трьох країн-виробників цієї продукції – Китаю, В'єтнаму та Малайзії.

У 2018 р. експорт з України дещо розширився, серед країн-експортерів з'явилися ОАЕ. Традиційно відбувалися поставки цієї продукції до Республіки Молдова та Угорщини. Стосовно країн-імпортерів, то у 2018 р. місце Малайзії зайняла Індія, а лідерами залишилися Китай та В'єтнам.

2019 р. загалом характеризувався падінням експортно-імпорتنих операцій із мобільними телефонами та смартфонами в Україні. Серед країн-експортерів постала Литва, також збереглися поставки до Молдови та Угорщини. Структура імпорту не змінилася проти 2018 р., основні надходження мобільних телефонів здійснювалися з Китаю, В'єтнаму та Індії [15–17].

Структуру українського ринку смартфонів 2020 р. за виробниками зображено на *рис. 7*.

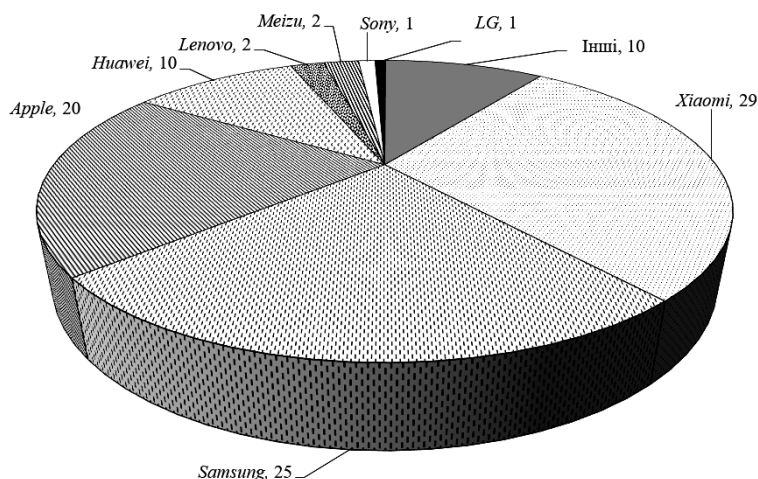

Рис. 7. Структура ринку мобільних телефонів за провідними компаніями-виробниками в Україні у вересні 2020 р., % [18]

Як свідчать представлені дані, українці надали перевагу смартфонам китайського виробника *Xiaomi*, що пов'язано передусім із доступністю та функціональністю цих телефонних апаратів. На другому

місці розмістилася продукція південнокорейської компанії *Samsung*. Телефони компанії *Apple*, зважаючи на високу вартість, посіли третє місце на ринку. Також досить популярними були телефони бренду *Huawei* (Китай), *Lenovo*, *Meizu*, *LG* та *Sony* [18].

Статистику експортно-імпортних операцій за товарною позицією 8517120000 "Телефонні апарати для сотових мереж зв'язку та інших бездротових мереж зв'язку", за даними Держстату за період січень – червень та липень – жовтень 2020 р., показано в табл. 6.

Таблиця 6

Експорт та імпорт товарних позицій за кодом УКТЗЕД 8517120000 за січень – жовтень 2020 р. за країнами-контрагентами [19]

Період	Експорт				Імпорт			
	країна	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США	частка, %	країна	кількість, тис. шт.	вартість, млн дол. США	частка, %
Січень – червень	Республіка Молдова	62.6	1.2	92.2	Китай	1972.2	166.5	71.7
	Азербайджан	1.5	0.2	2.3	Індія	215.1	35.3	7.8
	Чехія	1.9	1.3	2.8	Індонезія	14.0	1.2	0.5
	Інші	1.9	0.3	2.7	Інші	548.7	89.9	20
Липень – жовтень	Республіка Молдова	63.6	11.4	85.0	Китай	2021.9	157.4	75.0
	Азербайджан	4.8	0.6	6.5	Індія	18.3	3.2	0.7
	Чехія	1.3	0.9	1.8	В'єтнам	562.2	84.6	20.8
	Інші	5.1	0.5	6.7	Інші	94.7	12.0	3.5

З огляду на представлені дані можна зробити висновок, що імпорт смартфонів значно переважає над експортом. Водночас основним імпортером цієї продукції залишається Китай, великі обсяги також надходять з Індії та В'єтнаму. Структура експорту дещо змінилася проти попередніх років – найбільші обсяги смартфонів спрямовуються до Республіки Молдова (як і в попередні періоди), також значну кількість продукції експортували до Азербайджану та Чехії.

Розподіл смартфонів, що купували в Україні, за операційними системами наведено на рис. 8.

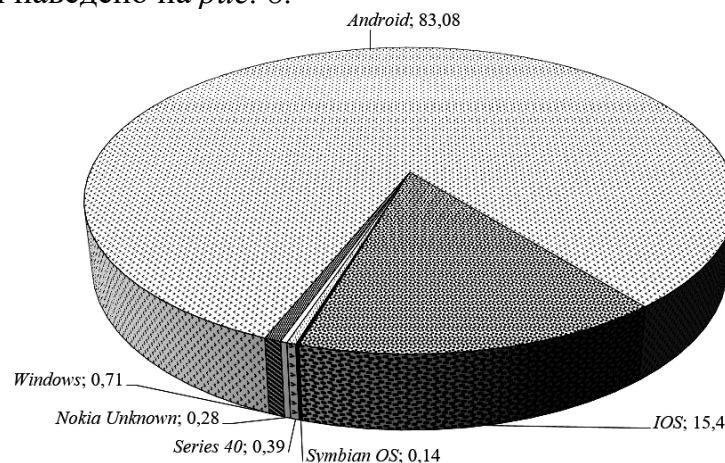

Рис. 8. Структура продажів смартфонів, що купували споживачі в Україні, за вибором операційних систем, вересень 2020 р., % [20]

Отже, першість серед операційних систем тримає *Android*, на якому працюють мобільні телефони виробників, як-от *Xiaomi*, *Samsung*, *Huawei*, *Meizu*. Операційна система *iOS* використовується тільки в телефонах компанії *Apple*. Система *Windows* застосовується у різних моделях, серед яких телефони виробництва *Lenovo*, *LG* та *Sony*.

Що стосується прогнозів, то, на думку аналітиків, після падіння обсягів продажів у 2020 р. ринок смартфонів повернеться у 2021 р. до зростання завдяки появі недорогих апаратів з підтримкою *5G*, оснащених гнучким дисплеєм. Прогнозується, що обсяги поставок цієї продукції зростуть на 9 %, досягнувши кількості орієнтовно 1.4 млрд шт. Лідером галузі залишиться компанія *Samsung* з часткою ринку на рівні 21 %. На другому місці розміститься *Apple* з результатом приблизно 15.3 %. Китайський гігант *Huawei* опуститься на третю позицію у зв'язку зі зниженням продажів, спровокованих жорсткими американськими санкціями [21].

Висновки. Ринок смартфонів в Україні формується відповідно до загальносвітових тенденцій та є досить динамічним. Лідером виробництва смартфонів на світовому ринку за 2018–2020 рр. була південнокорейська *Samsung*, китайська компанія *Huawei* посіла друге місце, на третьому – *Apple* (США), четверте і п'яте місця утримують китайські компанії *OPPO* і *Xiaomi*.

На початку 2020 р. компанія *Huawei* за обсягами виробництва й продажу випередила *Samsung* та *Apple*, очоливши трійку лідерів. За ними розмістилися компанії *Xiaomi*, *OPPO*, *Vivo* та *Lenovo*. Це свідчить про досить сильну конкуренцію серед компаній-виробників, що зумовлено впровадженням новітніх технологій та поступовим зниженням цін на продукцію.

До 2020 р. відбувалося суттєве збільшення виробництва та продажу смартфонів. Проте пандемія коронавірусу внесла свої корективи у виробництво та продаж цієї продукції у багатьох країнах світу, зокрема, європейський ринок скоротився на 24 % у річному обчисленні.

В Україні ринок смартфонів розвивається дещо повільніше, як порівняти з розвинутими країнами світу, проте переважають загальносвітові тенденції. Власне виробництво смартфонів в Україні відсутнє, за винятком давальницьких схем, коли апарати лише комплектуються на території країни з імпортованих складових із Китаю, В'єтнаму та Індії.

Українці надали перевагу апаратам китайського бренду *Xiaomi*, південнокорейському *Samsung*. Телефони компанії *Apple*, зважаючи на високу вартість, посіли третє місце на ринку. Також доволі популярними були телефони бренду *Huawei* (Китай).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Визначення поняття смартфона. URL: <https://life-hack.com.ua/uk/shho-take-smartfon>.
2. Ярим-Агаєв О., Черній В. Світовий ринок смартфонів і становище України на ринку: зб. наук. праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія: Економіка і управління. 2017. Вип. 40. С. 288-297. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2017_40_30.
3. Розвиток ринку мобільних телефонів в Україні. URL: <http://www.smartphone.ua>.
4. Ринок смартфонів: Samsung ледве утримує першість, а Apple обійшли. URL: https://blog.allo.ua/rynok-smartfonov-samsung-edva-uderzhivaet-pervenstvo-a-apple-oboshli_2018-11-47.
5. Global Smartphone Market Share: By Quarter. URL: <https://www.counterpointresearch.com/global-smartphone-share>.
6. Mobile Vendor Market Share Worldwide. URL: <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/worldwide>.
7. Mobile Vendor Market Share Europe. URL: <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/europe>.
8. Mobile Vendor Market Share United States Of America. URL: <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/united-states-of-america>.
9. Global Smartphone Market Share: Q1 2020 Highlights. URL: <https://www.counterpointresearch.com/global-smartphone-share>.
10. 10 найбільш проданих смартфонів за перше півріччя 2020-го. URL: <https://tehnofan.com.ua/2020/09/15/10-naybil%CA%B9sh-prodavanykh-smartfoniv-za-pershe-pivrichchya-2020-ho>.
11. Гридин А. Мобильник для всех. URL: <http://www.shkolamobil.kiev.ua/book.htm>.
12. Душинський Д. М. Маркетингове дослідження ринку послуг мобільного зв'язку України. Соціально-економічні реформи в контексті інтеграційного вибору України: зб. наук. пр. VIII Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Одеса, Одеський національний політехнічний університет, 29-30 листопада 2012 р.). Одеса, Одеський національний політехнічний університет, 2012. С. 56-59.
13. У 2018 році українці витратили 30 мільярдів на купівлю мобілок (інфографіка). URL: <https://www.unian.ua/economics/telecom/10469241-u-2018-roci-ukrajinci-vitratili-30-milyardiv-na-kupivlyu-mobilok-infografika.html>.
14. Вітчизняний виробник смартфонів компанія "Sigma". URL: <https://sigmamobile.ua/zakhischni-smartfoni>.
15. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу у 2017 році. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm.
16. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу у 2018 році. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/e_iovt/arh_iovt2018.htm.

17. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу у 2019 році. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/e_iovt/arh_iovt2019.htm.
18. MobileVendor Market Share Ukraine. URL: <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/ukraine>.
19. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу у 2019 році. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/zd/e_iovt/arh_iovt2020.htm.
20. Mobile Operating System Market Share Ukraine. URL: <https://gs.statcounter.com/os-market-share/mobile/ukraine/2019>.
21. Мировой рынок смартфонов в 2020 году обвалится на 11 %. URL: <https://news.finance.ua/ru/news/-/477897/mirovoj-rynok-smartfonov-v-2020-godu-obvalitsya-na-11>.

Стаття надійшла до редакції 23.12.2021.

Andriievsk L., Hlushkova T., Kolomiets T. World smartphone market.

Background. The smartphone market occupies an important niche in the world economy. The number of mobile users is growing every year. At the same time, smartphones have become multifunctional devices that can fully replace a personal computer. However, this segment of production is currently undergoing significant changes due to the impact of the global Covid-19 pandemic. Therefore, the urgent task is to analyze the state of the world smartphone market and the Ukrainian market.

An analysis of recent research and publications of this topic showed that the issue of analyzing the state of the smartphone market in Ukraine and abroad is not given enough attention, given the ever-growing demand for them. As for Ukraine, its market is almost entirely dependent on imported products and has not been studied to date.

The aim of the article is to analyze the condition and structure of the smartphone market and identify general trends in its development.

Materials and methods. During the research general scientific and special methods were used: analysis and synthesis, system approach, comparison and generalization of official data of foreign marketing agencies, State Statistics Service of Ukraine; methods of logical analysis and generalization of scientific literature, statistical data on export and import of goods are used.

Results. The smartphone market is quite dynamic, as indicated by the rapid change in the leading positions of some brands. The article analyzes the state of the smartphone market in the world for 2018-2020. The market share of the main manufacturers of this product has been established, the impact of the COVID-19 pandemic on the world smartphone market has been determined. The tendencies of development of the domestic market of smartphones for the last years are investigated, the export-import potential concerning the given production is analyzed. Based on the obtained data, a forecast for further development of the smartphone market in Ukraine and the world has been developed.

Conclusion. Thus, the smartphone market in Ukraine is formed in accordance with global trends and is quite dynamic. By 2020, there was a significant increase in production and sales of these products. However, the coronavirus pandemic has made adjustments to the production and sale of smartphones in many countries around the world. According to analysts, the supply of smartphones in the coming years in the world will decline. Experts believe that the smartphone market will return to growth in 2021 due to the emergence of inexpensive devices with 5G support, equipped with a flexible display.

Keywords: smartphone, market volume, production, export, import.

REFERENCES

1. *Vyznachennja ponjattja smartfona [Definition of a smartphone]*. Retrieved from <https://life-hack.com.ua/uk/shho-take-smartfon> [in Ukrainian].
2. Jarym-Agajev, O., & Chernij, V. (2017). *Svitovyj rynek smartfoniv i stanovyshe Ukrai'ny na rynku [The world smartphone market and Ukraine's market position]*. *Zbirnyk naukovyh prac' Derzhavnogo universytetu infrastruktury ta tehnologij. Serija: Ekonomika i upravlinnja – Collection of scientific works of the State University of Infrastructure and Technologies. Series: Economics and Management*. (Issue 40), (pp. 288-297). Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2017_40_30 [in Ukrainian].
3. *Rozvytok rynku mobil'nyh telefoniv v Ukrai'ni [Development of the mobile phone market in Ukraine]*. Retrieved from <http://www.smartphone.ua> [in Ukrainian].
4. *Rynek smartfoniv: Samsung ledve utrymuje pershist', a Apple obijshly [Smartphone market: Samsung barely holds the lead, and Apple has bypassed]*. Retrieved from https://blog.allo.ua/rynek-smartfonov-samsung-edva-uderzhivaet-pervenstvo-a-apple-oboshli_2018-11-47 [in Ukrainian].
5. *Global Smartphone Market Share: By Quarter*. Retrieved from <https://www.counterpointresearch.com/global-smartphone-share> [in English].
6. *Mobile Vendor Market Share Worldwide*. Retrieved from <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/worldwide> [in English].
7. *Mobile Vendor Market Share Europe*. Retrieved from <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/europe> [in English].
8. *Mobile Vendor Market Share United States Of America*. Retrieved from <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/united-states-of-america> [in English].
9. *Global Smartphone Market Share: Q1 2020 Highlights*. Retrieved from <https://www.counterpointresearch.com/global-smartphone-share> [in English].
10. *10 najbil'sh prodavanyh smartfoniv za pershe pivrichchja 2020-go [10 best-selling smartphones for the first half of 2020]*. Retrieved from <https://tehnofan.com.ua/2020/09/15/10-naybil%CA%B9sh-prodavanykh-smartfoniv-za-pershe-pivrichchya-2020-ho> [in Ukrainian].
11. Gridin, A. *Mobil'nik dlja vseh [Mobile phone for everyone]*. Retrieved from <http://www.shkolamobil.kiev.ua/book.htm> [in Russian].
12. Dushyns'kyj, D. M. (2012). *Marketynghove doslidzhennja rynku poslug mobil'nogo zv'jazku Ukrai'ny [Marketing research of the market of mobile communication services of Ukraine]*. *Social'no-ekonomichni reformy v konteksti integracijnogo vyboru Ukrai'ny – Socio-economic reforms in the context of Ukraine's integration choice: Proceedings of the Eighth International Scientific and Practical Conference*. (pp. 56-59). Odesa, Odes'kyj nacional'nyj politehnicnyj universytet [in Ukrainian].
13. *U 2018 roci ukrai'nci vytratyly 30 mil'jardiv na kupivlju mobilok (infografika) [In 2018, Ukrainians spent 30 billion to buy mobile phones (infographics)]*. Retrieved from <https://www.unian.ua/economics/telecom/10469241-u-2018-roci-ukrajinci-vitratili-30-milyardiv-na-kupivlyu-mobilok-infografika.html> [in Ukrainian].
14. *Vitchyznjanyj vyrobnyk smartfoniv kompanija "Sigma" [Domestic smartphone manufacturer "Sigma"]*. Retrieved from <https://sigmamobile.ua/zakhisчени-smartfoni> [in Ukrainian].
15. *Zovnishnja torgivlja okremymy vydamy tovariv za kraj'namy svitu u 2017 roci [Foreign trade in certain types of goods by world countries in 2017]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/e_iovt/arh_iovt2017.htm [in Ukrainian].

16. *Zovnishnja torgivlja okremymy vydamy tovariv za krai'namy svitu u 2018 roci [Foreign trade in certain types of goods by world countries in 2018]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/e_iovt/arh_iovt2018.htm [in Ukrainian].
17. *Zovnishnja torgivlja okremymy vydamy tovariv za krai'namy svitu u 2019 roci [Foreign trade in certain types of goods by world countries in 2019]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/e_iovt/arh_iovt2019.htm [in Ukrainian].
18. *MobileVendor Market Share Ukraine*. Retrieved from <https://gs.statcounter.com/vendor-market-share/mobile/ukraine> [in English].
19. *Zovnishnja torgivlja okremymy vydamy tovariv za krai'namy svitu u 2019 roci [Foreign trade in certain types of goods by world countries in 2019]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/zd/e_iovt/arh_iovt2020.htm [in Ukrainian].
20. *Mobile Operating System Market Share Ukraine*. Retrieved from <https://gs.statcounter.com/os-market-share/mobile/ukraine/2019> [in English].
21. *Mirovoj rynek smartfonov v 2020 godu obvalitsja na 11 % [The global smartphone market in 2020 will collapse by 11%]*. Retrieved from <https://news.finance.ua/ru/news/-/477897/mirovoj-rynok-smartfonov-v-2020-godu-obvalitsya-na-11> [in Russian].